

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Oboer/14/2020
Identifikačné číslo spisu: 8112201092
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8112201092.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej PRO CIVITAS s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464, zastúpenej verita, s.r.o., so sídlom Miletičova 5B, 821 08 Bratislava, IČO: 35 940 875, proti povinnej L. G., narodenej XX. G. XXXX, bytom XXX XX L. XX, o vymoženie 1.294,63 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 3Er/69/2012, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 16CoE/190/2012-32 z 21. januára 2013, takto

rozhodol:

I. V konaní p o k r a č u j e s právnym nástupcom oprávnenej BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692.

II. Dovolanie o d m i e t a .

III. Povinne j n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 3Er/69/2012-15 z 13. marca 2012 zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Dulinu o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku označeného v žiadosti súdneho exekútora. Vychádzal zo zistenia, že právny vzťah medzi účastníkmi konania vznikol na základe zmluvy o úvere, ktorú s povinnou uzavrela Poštová banka, a.s. (ako právny predchodca oprávnenej), a ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Súčasťou uvedenej spotrebiteľskej zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky (ďalej aj „VOP“), ktoré v článku 10.2.2 upravili spôsob riešenia prípadných sporov v konaní pred rozhodcovským súdom (rozhodcovskú doložku). Podľa názoru súdu prvej inštancie je však dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Argumentoval tým, že spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Ani v posudzovanom prípade nemala povinná možnosť ovplyvniť obsah predmetnej zmluvy, keďže jej súčasťou boli VOP a obsah

rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený. Povinná mohla zmluvu len ako celok prijať alebo odmietnuť. Svoj záver o neprimeranej povahe predmetnej rozhodcovskej doložky oprel súd prvej inštancie aj o stanovisko Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08 zo dňa 4.06.2009 Pannon GSM Zrt. proti Erzsébet Sustikné Győrfi bod 40, podľa ktorého podmienky „nekalosti“ v zmysle smernice 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách spĺňa už dojednanie, že príslušným na riešenie sporov zo spotrebiteľskej zmluvy je všeobecný súd, v ktorého obvode má sídlo dodávateľ, a teda nie všeobecný súd spotrebiteľa. V posudzovanej veci, na základe dodávateľom vopred stanoveného obsahu rozhodcovskej doložky, nielen že nerozhodoval všeobecný súd spotrebiteľa, ale rozhodoval rozhodcovský súd zvolený oprávnenou.

2 Ďalej súd prvej inštancie poukázal tiež na to, že podľa § 4 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoRK“) musí mať rozhodcovská zmluva písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne výmenných listoch, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. V danom prípade podmienka písomnej formy rozhodcovskej zmluvy dodržaná nebola, pretože VOP neobsahujú podpis zmluvných strán, pričom ani zo samotného technického spojenia zmluvy a VOP nemožno vyvodiť záver, že obsahujú nepochybný prejav vôle účastníkov uzavrieť rozhodcovskú zmluvu, resp. rozhodcovskú doložku. Vzhľadom na zistený rozpor exekučného titulu so zákonom, súd prvej inštancie podľa § 44 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania súdu zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

3 Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 16CoE/190/2012-32 z 21. januára 2013 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej aj „OSP“). Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a na zdôraznenie správnosti jeho rozhodnutia uviedol ďalšie dôvody, ktorými reagoval na relevantné argumenty odvolania. K otázke prípustnosti preskúmania rozhodcovského rozsudku exekučným súdom odvolací súd uviedol, že rozhodcovský rozsudok síce nadobúda účinky právoplatného rozsudku súdu (§ 35 ZoRK), ale zákonodarca upravil postup, ako zabrániť, aby sa plnenie priznané arbitrom nevymohlo, ak (okrem iného) odporuje zákonu alebo dobrým mravom. Poukázal na to, že teória rozoznáva dvojaké účinky právoplatnosti - formálne a materiálne. Formálna právoplatnosť rozhodnutia vyjadruje, že rozhodnutie už nie je preskúmateľné riadnymi opravnými prostriedkami, a teda žiadne opravné prostriedky nemajú suspenzívny účinok. Materiálna právoplatnosť rozhodnutia vyjadruje, že medzi účastníkmi sa nastolil kvalitatívne nový právny vzťah v podobe judikovaného nároku (res iudicatae), o ktorom nemožno znovu konať, a ktorý je záväzný pre účastníkov a voči všetkým orgánom. Kým formálna právoplatnosť je bezvýnimčná, teda rozhodnutie buď je, alebo nie je napadnuteľné riadnymi opravnými prostriedkami, materiálna právoplatnosť sa vyznačuje omnoho väčšou flexibilitou. Materiálna právoplatnosť rozhodnutí nie je bezvýnimčná, ale z vážnych dôvodov z nej existujú výnimky. Typickým prejavom takejto výnimky je ustanovenie § 40 ZoRK o žalobe o zrušení rozhodcovského rozsudku. V prípade doslovného výkladu ustanovenia § 35 ZoRK by súd v konaní o tejto žalobe nemohol rozhodcovský rozsudok vôbec preskúmať, pretože by ním bol viazaný v zmysle § 35 ZoRK v spojení s § 159 OSP. Takýto výklad by bol zjavne proti vôli zákonodarcu, ktorý v ustanovení § 40 ZoRK zakotvil oprávnenie súdu takýto rozhodcovský rozsudok preskúmať v rozsahu tam uvedenom. V tomto zmysle je potrebné vykladať aj ustanovenie § 45 ZoRK, ktoré v sebe zakotvuje osobitný prieskumný inštitút - prieskumnú právomoc exekučného súdu. Účinky materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku (v zmysle § 35 ZoRK) je preto potrebné na účely § 45 ZoRK vylúčiť vo vzťahu k exekučnému súdu. Exekučný súd je pri postupe podľa § 45 ZoRK oprávnený hľadiť na rozhodcovský rozsudok tak, akoby materiálne právoplatný nebol, nie je ním viazaný v zmysle § 159 OSP a môže ho preskúmať z hľadísk vyjadrených v ustanovení § 45 ZoRK aj čo do jeho materiálnej právoplatnosti.

4 V súvislosti s právnym posúdením rozhodcovskej doložky, dojednanej v zmluve uzavretej medzi povinnou a právnou predchodkyňou oprávnenej, sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej

inštancie, že výkon práv a povinností z rozhodcovskej doložky odporuje dobrým mravom. Zdôraznil, že nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa je neprijateľná. Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy (ktorý vzťah teória a prax označujú za fakticky nerovný, nevyvážený), nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň tým vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihladne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu zamietne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ako nedôvodnú posúdil odvolací súd námietku oprávnenej, že zákon č. 483/2001 Z.z. jej právnej predchodkyni ukladal povinnosť ponúknuť klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej doložky. K uvedenému odvolací súd konštatoval, že aj splnenie tejto povinnosti sa musí realizovať v medziach práva na ochranu spotrebiteľa. Banka je povinná preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy na riešenie ich vzájomných sporov z obchodu. Zákonom vyžadované preukázateľné poučenie spotrebiteľa však nespĺňa taký postup dodávateľa, pri ktorom sa rozhodcovská doložka uvedie len ako súčasť VOP.

5 Uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom žiadala napadnuté uznesenie zmeniť tak, že dovolací súd „poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie“, alebo alternatívne zrušiť obe rozhodnutia súdov nižšej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, pretože súdy v danom prípade: a/ rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ OSP), b/ rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 237 písm. d/ OSP), c/ rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ OSP), d/ odňali oprávnenej možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP), e/ konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a f/ svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP).

6 Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané 20. februára 2013. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevylučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (§ 470 ods. 4 CSP), z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I zistil, že oprávnená PRO CIVITAS s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464 bola k 9. augustu 2017 vymazaná z obchodného registra a jej právnym nástupcom je obchodná spoločnosť BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692.

8 Podľa § 64 CSP, ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví. V zmysle citovaného ustanovenia § 64 CSP, ktoré je podľa § 438 ods. 1 CSP primerane aplikovateľné aj v dovolacom konaní, Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) rozhodol o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom oprávnenej, ktorým je obchodná spoločnosť BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692.

9 Po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, dovolací súd následne bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

10 Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej (ďalej aj „dovolatelky“) posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď oprávnená toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (20. februára 2013) dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávnenej neaplikoval ustanovenia novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku. Dovolací súd napriek absencii prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, v zmysle ktorého by právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely, mali ostať zachované, považoval tento svoj postup za súladný s ochranou legitímnych očakávaní dovokatelky (ako súčasti práva na spravodlivý proces), že spôsob prejednávania jej dovolania sa bude riadiť právnou úpravou platnou v čase začatia dovolacieho konania.

11 V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovokatelky - viď konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Oboer/194/2013, 1Oboer/179/2014, 1Oboer/187/2014, 1Oboer/217/2014 a 1Oboer/231/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach v celom rozsahu stotožňuje, poukazuje na ne, a preto ďalšie dôvody už neuvádza (§ 452 ods. 1 CSP).

12 Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd tvrdených dovokatelkou (§ 237 písm. a/, d/, e/, f/ OSP) a nevyšli najavo ani iné vady konania uvedené v § 237 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ustanovenia § 239 OSP, dovolací súd podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol dovolanie oprávnenej ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

13 Povinnej ako úspešnej účastníčke dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu povinnej v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, dovolací súd v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR ako R 72/2018).

14 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.